

JETA ME KUR'AN

SISTEMI MORAL / ETIK : 02

Prof. Dr. Hfz. Hajredin Hoxha

PERMBAJTJA

1

REFORMATORE BASHKEKOHORE ISLAM NE FUSHEN E SHKENCAVE KUR'ANORE

2

LIBRI: KODI ETIK NE KUR'AN DHE PERMBAJTJA E TIJ

3

PJESET PERBERESE TE KODIT/SISTEMIT ETIK NE KUR'AN

4

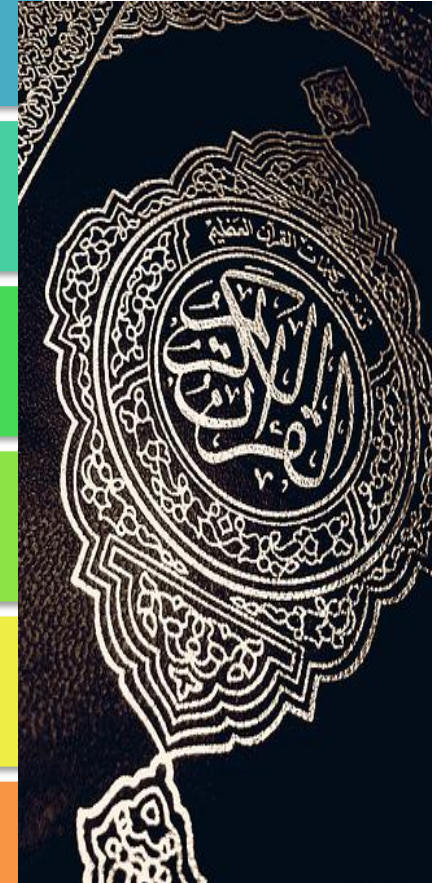
BURIMET OBLIGATIVE TE KODIT ETIK

5

DETALET E KODIT ETIK INDIVIDUAL

6

LEJUARA URDHHERESAT/NDALESAT/PARIMET E LEJUARA/ PARIMETTE PER EMERGENCE

**SA PER RIKUJTIM..
SISTEMET KUR'ANORE
PER TE MIREN E
NJERZISE**

5- SISTEMI EKONOMIK

4- SISTEMI SOCIAL

6- SISTEMI POLITIK

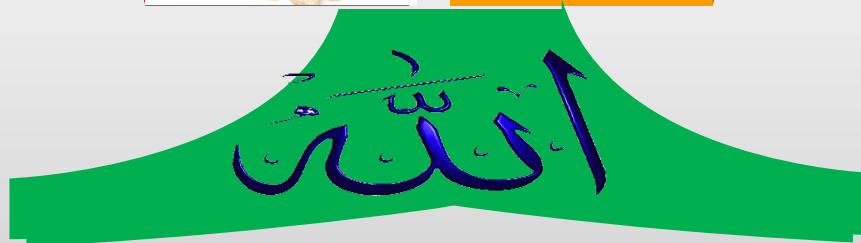

3- SISTEMI FAMILJAR

7-SISTEMI I VAKUFEVE

**2- SISTEMI MORAL /
ETIK**

1- SISTEMI I BESIMIT

PJESA E PARE:

**KODI ETIK INDIVIDUAL
NE DETAJE**

- 1-URDHERESAT**
- 2-NDALESAT**
- 3-PARIME TE LEJUARA**
- 4-PARIME TE LEJUARA
PER EMERGJENCE**

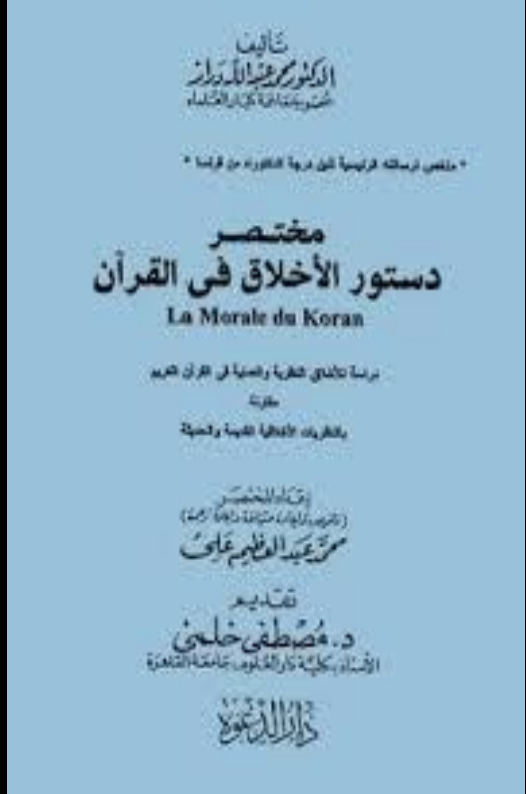
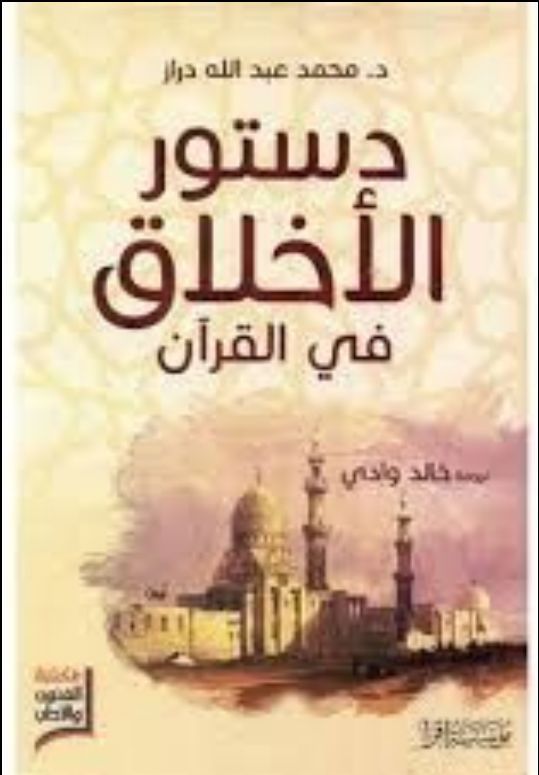

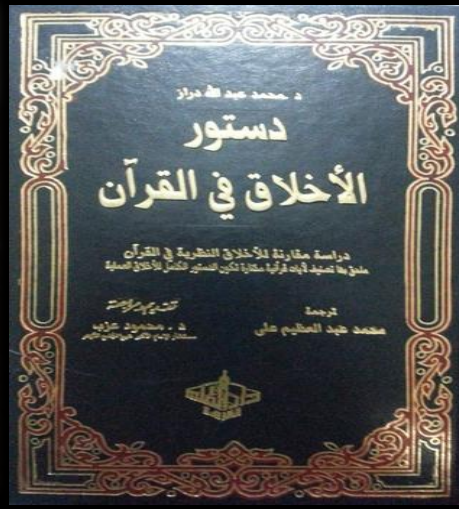
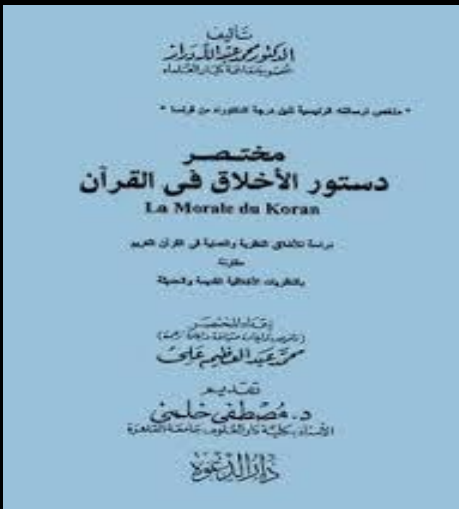

- ***PER NJE REVOLUCION TE HESHTUR MORAL / ETIK***
- ***REVOLUCION QE BURON NGA BRENDIA E ZEMRES SE MUSLIMANIT TE SINQERTE..***
- ***QE REFLEKTOHET POZITIVISHT NE SJELLJET E TIJA ME TE TJERET..***

Prof.Dr. Muhamed Abdullah Deraz
(1894 – 1958)
Doktoroi ne Sorbon te Frances me 1947
Titulli I Dizertacionit ne gjuhen franceze:
La Morale Du Koran
Kushtetuta/Kodi i Etikes ne Kur'an

PERMBAJTJA DHE TEMAT KRYESORE TE LIBRIT

HYRJE NE KUR'AN

QENDRIMI I DIJETAREVE
PERENDIMOR DHE
BURIMET E TYRE
SHKENCORE GREKE

PERGJEGJESISA

OBLIGIMI

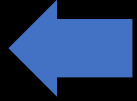
SHPERBLIMI

KODI I ETIKES NE
KUR'AN

ETIKA INDIVIDUALE

1

**TE LEJUARA
PER
EMERJENCE**

**ETIKA
INDIVIDUALE**

NDALESAT

URDHERESAT

**TE LEJUARA
ABSOLUTE**

ETIKA FAMILJARE

2

**ETIKA
FAMILJARE**

**ETIKA NDAJ
PRINDERVE
DHE FEMIJVE**

**ETIKA
BASHKESHORT
ORE**

**ETIKA NDAJ
TE AFERMIVE**

**ETIKA E
TRASHIGIMISE**

ETIKA SOCIALE

3

ETIKA
SOCIALE

URDHERESAT

NDALESAT

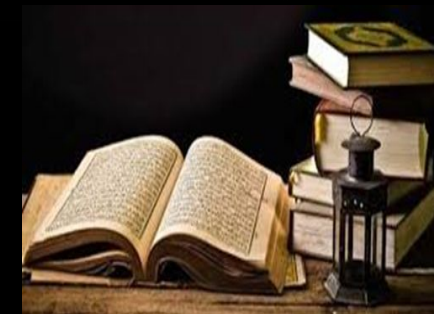
RREGULLA/LIGJE
EDUKATIVE TE
PERGJITHSHME

ETIKA SHTETERORE

4

ETIKA E SHTETIT/QEVERISE

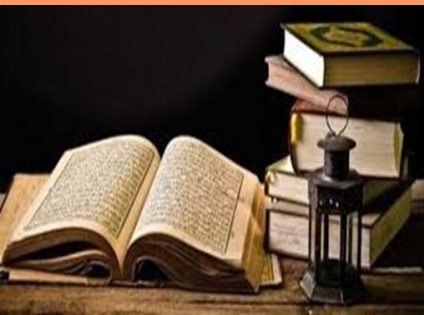
MARDHENIET(OBLIGIMET
DHE TE DREJTAT)
RECIPROKE-KRYETAR
-POPULL

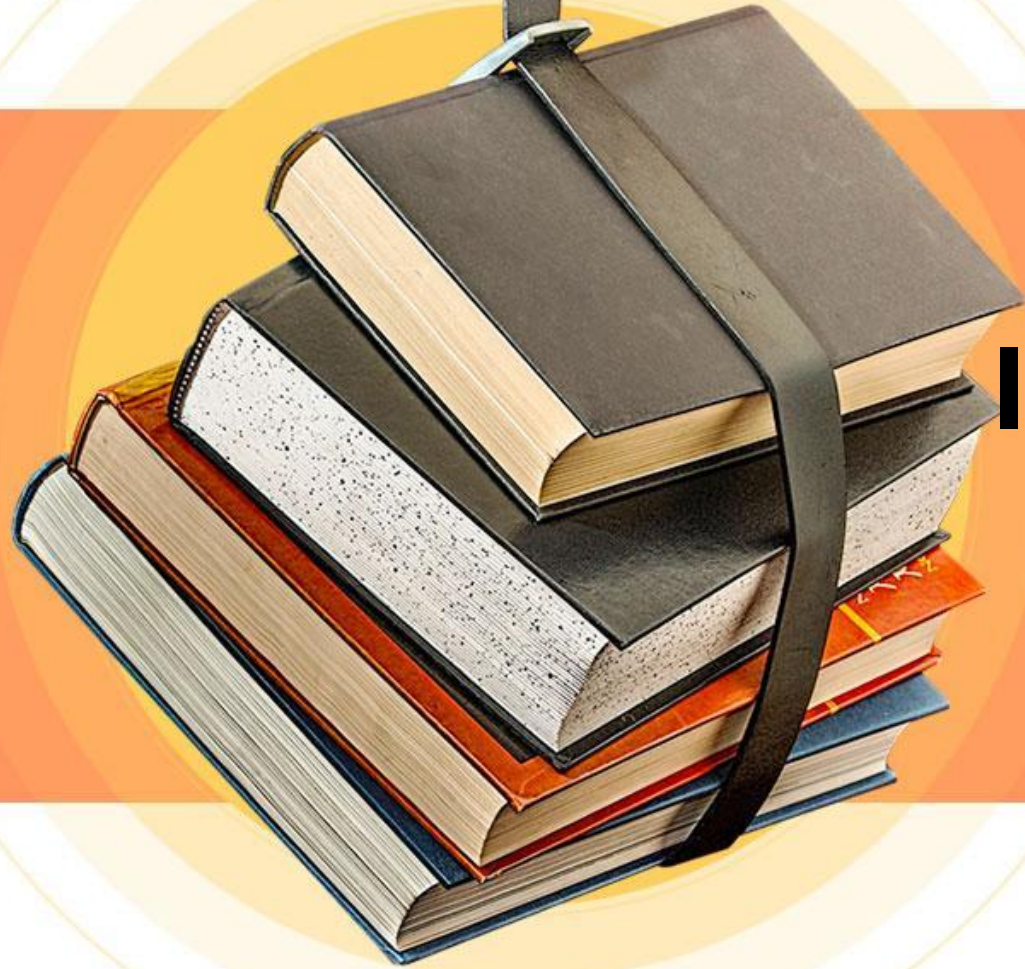
MARDHENIET E JASHTME

BURIMET OBLIGATIVE TE KODIT ETIK NE PERGJITHESI JANE DY:

**✓-NE SISTEMET PERENDIMORE jane....FORCA LEGJISLATIVE
LIGJORE/NJERZORE, GJATE HISTORISE DHE TASH NE
KOHEN MODERNE...DHE SE PA LIGJ OBLIGATIV NUK ARIHET
PAQJA DHE SIGURIA/QETESIA**

**✓FORCA HYJNORE /SHPIRTERORE E FESE ISLAME & ASAJ
LIGJORE OBLIGATIVE NE VENDET MUSLIMANE...DHE MU
PER KETE QELLIM KUR'ANI KA PERDORUR TERMA
OBLIGATIVE PER IMPLEMENTIMIN E KODIT MORAL/ETIK**

BURIMET FETARE ISLAME OBLIGATIVE TE MORALIT/KODIT ETIK

BURIMET E ETIKES ISLAME

KUR'ANI

SYN-NETI

KONSENSUSI/PAJTIM
NJE ZERI I DIJETAREVE

ANALOGJIA ISLAME

" Për Zotin tënd jo, ata nuk janë besimtarë (të asaj që të zbriti ty as të asaj para teje) derisa të mos zgjedhin ty për të gjykuar në atë konflikt mes tyre, e pastaj (pas gjykimit tënd) të mos ndiejnë pakënaqësi nga gjykimi yt dhe (derisa) të mos binden sinqerisht " (En nisa:65)

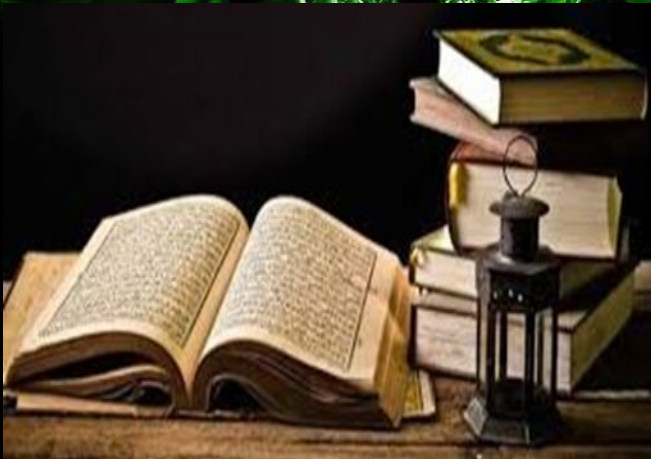
**فلا وربك لا يؤمنون حتى
يُحْكَمُوا فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا
يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا
(قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا)
النساء: 65**

*" Kush i bindet Pejgamberit,
ai i është bindur All-llahut "*

(En Nisa:80)

(مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ)،

(النساء: 80)

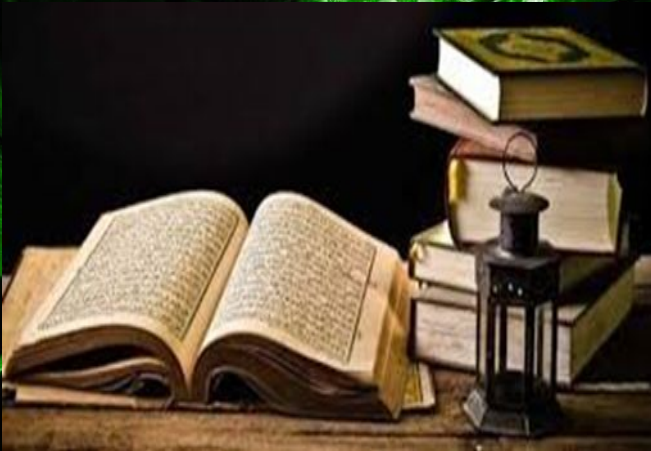

*...dhe respektoni të dërguarin
në mënyrë që të mëshiroheni.*

(En Nur: 56)

**وَاطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ...
(تُرْحَمُونَ)**

(النور: 56)

*(O ju që besuat, përgjigjuni
All-llahut dhe të dërguarit
kur ju ftojnë për atë që ju
jetëson (ju ngjall)...)*

El Enfal: 25

**(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا
لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ...)**
(الأنفال: 25)

"dhe, me të vërtetë, ti)O Muhamed) je me virtyte të mëdha, me moral; të lartë". El kalem:4

*وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ()
[القلم:4]*

Ju e kishit shembullin më të lartë në të dërguarin e All-llahut, kuptohet, ai që shpreson në shpërblimin e All-llahut në botën jetër, ai që atë shpresë e shoqëron duke e përmendur shumë shpesh All-llahun.

(Ahzab:21)

*(لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ
أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ
وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا)
[الأحزاب:21]*

VLERA E MORALIT/ETIKES SE MIRE NE HADITHET E MUHAMEDIT A.S.

(Jam i derguar nga Allahu per ta plotesuar dhe kompletuar moralin / etiken e mire/virtytet e moralit te mire)

(Besimetaret me besim te plote jane ata te cilet kane moral/etike ma te mire dhe ma te persosur, dhe me i mire prej jush eshte ai i cili sillet ma mire me gruan a e tij)

VLERA E MORALIT/ETIKES SE MIRE NE HADITHET E MUHAMEDIT A.S.

(Ma se shumti qe peshon ne peshoren e Muslimanit Diten e Gjykimit:eshte morali /etika e mir, personi me moral/etike te mire e arrin shkallen e atij qe falet dhe qe agjeron)

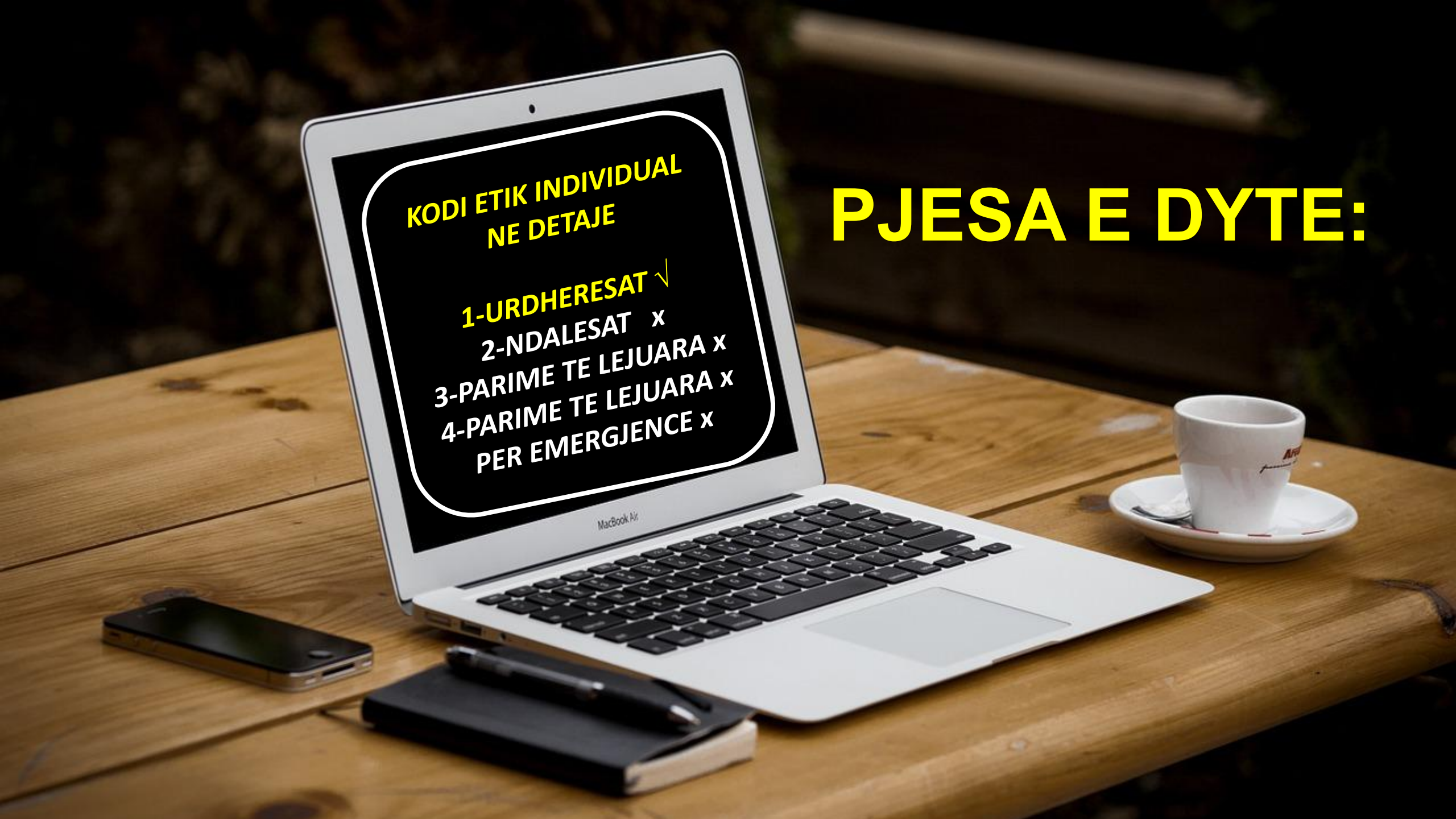
(A deshironi t'ju tregoj se cili prej jush eshte ma i dashuri te une dhe qe do te jete ma afer meje ne Diten e Gjykimit ? Sahabet heshten! Resulullahu e perseriti 2 apo 3 here ! ata thane po ja resulallah, na trego! Ai i cili eshte me moral me te mire)

**KODI ETIK INDIVIDUAL
NE DETAJE**

- 1-URDHERESAT ✓**
- 2-NDALESAT x**
- 3-PARIME TE LEJUARA x**
- 4-PARIME TE LEJUARA x
PER EMERGJENCE x**

PJESA E DYTE:

ETIKA INDIVIDUALE

1

1-URDHERESAT

**ETIKA
INDIVIDUALE**

2-NDALESAT

**4- TE LEJUARA
PER
EMERGJENCE**

**3-TE LEJUARA
NE PERGJITHESI**

ETIKA INDIVIDUALE-URDHERESAT

2

dhe shpirtin (njeriun e parë) dhe Atë që e krijoi e ua ka shpjeguar të mirën e të keqen, - me të vërtetë, ai që e pastron atë (shpirtin), do të jetë i lumtur, e, me të vërtetë do të humbë ai që e devijon atë (shpirtin)! (Eshems:7-10)

E, ata që luftojnë (përpiqen) për të mirat Tona, Na, me siguri do t'i udhëzojmë në rrugën Tonë. Perëndia, me të vërtetë, është me të mirët! (El Ankebut:69)

Edhe para teje kemi dërguar vetëm njerëz, të cilëve u kemi shpallur (ashtu si ty); andaj, pyetni njerëzit e dijshtëm, nëse nuk dini ju! (El Enbija:7)

Nuk duhet të shkojnë (në ushtri) të gjithë besimtarët. E, pse të mos shkojë prej çdo grupi nga një njësi, që të mësohet në besim dhe kur të kthehet tek ata të këshillojë popullin e vet që t'i druajnë Perëndisë) Et teubeh:122)

ETIKA INDIVIDUALE

3

Shko ti udhës së drejtë, ashtu siç je i urdhëruar; dhe ashtu le të veprojnë edhe besimtarët që janë me ty, e mos i kaloni kufijt, se, Ai, me të vërtetë, i sheh mirë ato që punoni ju. (Hud:112)

PERQENDRIM
NE RRUGE TE
DREJTE

MBULESA
E TRUPIT

ETIKA
INDIVIDUALE
URDHERESAT

RUAJTJA E
SHIKIMIT
PREJ
HARAMIT

dhe le të mos tregojnë nga stolitë e tyre (pjesët e trupit)...dhe le t'u mos tregojnë stolitë e tyre, përpos: bashkëshortëve të tyre, ose baballarëve të tyre, (En Nur:30-31)

TURPI

Thuaju besimtarëve që të mos hedhin shikimet e tyre dhe le t'i ruajnë organet e veta gjenitale...Dhe, thuaju besimtareve, që t'i shmangin shikimet e tyre dhe le t'i ruajnë organet e veta gjenitale (En Nur: 30-31)

O gratë e Pejgamberit! Ju, nuk jeni si gratë tjera. Nëse i druani Perëndisë, mos flisni përkëdhelshëm, e që t'ju dëshirojë ai – i cili në zemrën e tij ka sëmurje (qëllim të keq); dhe, flisni në mënyrë serioze (të njerëzishme)! (El Ahzab:32)

ETIKA INDIVIDUALE

4

ETIKA INDIVIDUALE URDHERESAT

MOS NDJEKJA E PASIONIT

O Daud, Ne të kemi bërë sundimtar në tokë, prandaj gjyko ndërmjet njerëzve me të drejtë dhe, mos shko pas pasionit tënd, se (ai pasioni) të largon nga rruga e Perëndisë! (Sad:26)

RUAJTJA NGA RREZIKU I BARKUT

O besimtarë! Ju është urdhëruar agjërimi, ashtu si u ka qenë urdhëruar atyre para juve, për t'iu shmangur mëkateve,(El Bekare:183)

RRUAJTJA NGA RREZIKU I ORGANEVE GJENITALE

Të pyesin ty për ciklin mujor të femrave. Thuaju: "Ajo është e neveritshme". Prandaj, gjatë kësaj kohe, largohuni prej tyre dhe mos ju afrohi derisa të pastrohen (El Bekare:222).

FSHEHJA E ZEMERIMIT

Edhe ata të cilët japin lëmoshë kur janë në lumturi edhe kur janë në vështirësi, që fshehin zemërimin, e ua falin fajet njerëzve. Se Perëndia i don bamirësit, (Al Imran:134) -

ETIKA INDIVIDUALE

5

*O ju që keni besuar!
Shmanguni prej
shumë dyshimeve,
meqë disa dyshime
janë mëkat. Mos i
hulumtoni të metat
(e njëri-tjetrit) dhe
mos e përgojoni
njëri-tjetrin (El
Huxhurat:120*

**DYSHIMI/
PERGOJIM
I**

**ME QENE I
DREJTE/JO
GENJESHTAR**

*O besimtarë! Druajuni
Perëndisë dhe bëhuni me ata
që janë të drejtë! (Et
teubeh:119)*

**ETIKA
INDIVIDUALE
URDHERESAT**

**MODESTIA
DHE
BUTESIA**

*E robërit e Zotit
janë ata që ecin
nëpër tokë të qetë,
e kur atyre me
fjalë u drejtohen
injorantët, ata
thonë: "Paqe!" (El
Furkan:63)*

**MOS AKUZIMI I
TE TJEREVE PA
ARGUMENTE**

*O ju që keni besuar! Nëse ndonjë njeri i pandershëm ju sjell ndonjë lajm, analizoni mirë, për të mos i
bërë dëm ndokujt nga mosdijenja, e të pendoheni pastaj për atë që keni punuar. (El Huxhurat: 6)*

ETIKA INDIVIDUALE -URDHERESAT

6

Ai i cili ka krijuar jetën dhe vdekjen, për t'ju provuar se kush prej jush vepron më mirë; - Ai është i Plotëfuqishëm dhe falës (El Mulk:2)

edhe ata që, kur ndajnë (nga pasuria e tyre) – as nuk shkapërderdhin, as nuk koprracojnë, por që i përmbahen mesatares; (El Furkan:67)

DURIMI

Duro! Durimi yt është vetëm me ndihmën e Perëndisë. Dhe, mos u pikëlloni për ta, e mos u ngushtoni për shkak të dredhivave të tyre, (En Nahl:127)

VEPRA
TE
MIRA

ETIKA
INDIVIDUALE
URDHERESAT

SJELLJA E
MIRE
IDEALE

Ju, me të vërtetë, Pejgamberin e Perëndisë e keni shembull të mrekullueshëm, për atë që i druan Perëndisë dhe Ditës së Kijametit, dhe i cili e përmend shumë Perëndinë, El Ahzab;21

MENDIMI
MESATAR/JO
EKSTREM

ETIKA INDIVIDUALE -URDHERESAT

7

**GARIM NE
VEPRA TE
MIRA**

Pra, bëni gara në punë të mira. Kudo që të gjendeni, Perëndia do t'u tubojë të gjithëve; se Perëndia, me të vërtetë, është i Plotëfuqishëm. (El Bekare:148)

**ETIKA
INDIVIDUALE
URDHERESAT**

Nuk është obligim yti (o Muhammed!) t'i udhëzosh ata në rrugë të drejtë, por Perëndia e udhëzon kënd të dojë në rrugën e drejtë. Çfarëdo ndihme të mirë që bëni, (shpërblimi) është në dobi të juaj, se ju këtë e bëni vetëm për hirë të Perëndisë! Çfarëdo që jepni ju nga të mirat do t'ju kompensohet dhe nuk do t'ju bëhet padrejtësi. (El Bekare: 272)

**SINQERITETI
NE VEPRA**

**RESPEKT DHE
LOJALITET**

të cilët dëgjojnë fjalën (Kur'anin) e pasojnë atë që është më mirë. Këta janë ata që Perëndia i ka orientuar në rrugë të drejtë dhe ata janë të mençur. (Ez Zumer:18)

JU FALEMINDERIT

PER NDEGJIMIN DHE RESPEKTIN

 Email : drhafezi68@gmail.com

 www.drhafezi.net